

O zamejskih slovenskih planincih so povedali ...

Tudi po 2. vojni se obnovljeni tržaški planinski organizaciji niso pisali lepi časi. V zagonu odpravljanja posledic vojnega divjanja je tržaško društvo nameravalo postati podružnica Planinskega društva Slovenije, a se je odločilo, da bo do zaželenne priključitve Primorske matični domovini začasno poslovalo samostojno. Tok zgodovine pa se je zasukal drugače in tržaški planinci so se morali sprijazniti s trpko razmejitveno stvarnostjo. Tudi

po ustanovitvi Planinske zveze Slovenije, naslednice Slovenskega planinskega društva, leta 1948 so nadaljevali samostojno pot v zamejstvu ter svojemu naslovu dodali pridevnik "slovensko". V vseh naslednjih povojnih desetletjih pestrega samostojnega delovanja je Slovensko planinsko društvo Trst gojilo tesne, razvejene stike in plodno sodelovanje ne samo s Planinsko zvezo, ampak tudi s sorodnimi društvi v zamejstvu, na Primorskem,

Tolminske gore z Matajurjem v ozadju

 Oton Naglost

Z veseljem bomo tudi v bodoče objavljali novice iz zamejskih planinskih društev.

Uredništvo Planinskega vestnika

v Sloveniji in na Hrvaškem in kot priznan član Meddruštvenega odbora južne Primorske soodločalo pri raznih akcijah, posegih in skupnih prireditvah. Stalno sodelovanje in gojitev odnosov z dejavniki Planinske zveze in drugih društev sta spodbudila trajno uspešne dosežke, ki so do preloma tisočletij dosegli zelo visoko raven: od tradicionalnih srečanj obmejnih planinskih društev, odmevnih akcij za obnavljanje in odpiranje planinskih domov in koč, prirejanja tečajev za gorske vodnike in smučarske vaditelje in soudeležbe na tristranskih mednarodnih seminarjih o planinski problematiki do sodelovanja pri organizaciji himalajskih odprav, skupnih srečanj in izletov in ne nazadnje sklenitve pobratimstva z ljubljanskim društvom Integral.

Zadnja leta se odnosi in medsebojno sodelovanje žal rahljajo. Opazno pojenjuje tisto odkrito soočanje za skupno organizacijsko planinsko soustvarjalnost, zlasti zaradi teženj posameznih specifičnih oblik planinskega izživljanja po osamosvajanju. Tesno sodelovanje in poglobljanje odnosov pa bi bilo prepotrebno, saj se vsak dan nakazujejo problemi, na primer nedorečenost glede po novem možnega

članstva v Planinski zvezi, dogovorjenih skupnih posegov, tečajev, podpore, soudeležbe in podobnega. (Lojze Abram, SPD Trst)

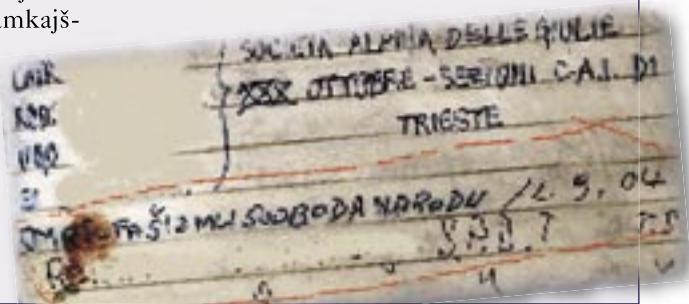
Sodelovanje planinskih zvez avstrijske Koroške, italijanske Julijske krajine in PZS je v letu 2004 praznovalo 40-letnico. V začetku družabna srečanja so prerasla v izmenjavo informacij in izkušenj pri razvijanju planinskih poti, graditvi koč, reševanju v gorah; skladno s sprejemanjem mednarodnih usmeritev se je delovanje širilo še na področje varstva okolja in trajnostnega razvoja. Kako se je čezmejno sodelovanje, poimenovano »3 DEŽELE«, odzivalo na izzive našega obdobja, kažejo različne tematike tovrstnih srečanj. (Milan Naprudnik, član komisije za varstvo gorske narave)

Sodelovanje s planinskimi društvi zunaj meja Slovenije je za PZS dragocenega pomena. V partnerstvu z državo bi jim morali dati pomoč pri strokovnem planinskem izpopolnjevanju, jih informirati o dogodkih v matičnem planinskem okolju in gojiti slovensko planinsko domoljubje, še posebno pri mladih populacijah Slovencev po svetu. Zdaj je pravi trenutek, da PZS na področju sodelovanja s Slovenci zunaj meja definira vsebino v programu dela in uredi sodelovanje tudi ob pomoči nove zakonodaje. (Franci Ekar, predsednik PZS)

Ni lahko biti zamejski rojak!

Kaj pomeni biti Slovenec »za mejo«, si mi »navadni« Slovenci najverjetneje sploh ne znamo pravilno predstavljati. Na dokaj pogosta poročila v naših medijih o življenju rojakov smo že navajeni, pravo sliko tamkajšnjih vsakodnevnih težav pa pozna le malokdo. Lansko poletje sem v vpisni knjigi na lepem vrhu sredi Karnijskih Alp naletel na nenavaden zapis: »Smrt fašizmu – svoboda narodu«. Težko si predstavljam, da bi se ga utegnil domisliti in ga zapisati kdor koli v matični domovi-

ni, bodisi za šalo bodisi zaradi resnične stiske. V zamejstvu pa očitno obstajajo razlogi, da je bila takšna parola aktualna tudi še leta 2004. A. S.

In kaj še lahko storijo planinske zveze »treh dežel«? Ne morejo »prisiliti« državnih organov k hitrejšemu uresničevanju sprejetih obveznosti, lahko pa obstoječim in predvidenim programom čezmejnega sodelovanja dodajo npr. izobraževanje čezmejnih planinskih vodnikov, ki bodo imeli tudi znanje o naravni in kulturni dediščini sosednjih držav in bodo poznali demografske razmere in probleme, vključno s problemi narodnostnih manjšin na obmejnih gorskih območjih, ki se od sveta ravninskih prebivalcev razlikujejo po življenjskih razme-

rah in življenjskem slogu. Dogovor planinskih zvez za programe, oblikovanje in uresničevanje izobraževanja nove generacije vodnikov bi pomenil pomemben prispevek h krepitvi pripadnosti skupnemu življenjskemu prostoru vseh skupin obmejnih gorskih območij. (Milan Naprudnik, član komisije za varstvo gorske narave) ●

Slika na str. 14-15: Matajur in Kobariški Stol s Krna

☒ Mirko Bijuklič

Staranje

Oči gledajo
razklano deblo bora,
napetost neba
je skozenj zdrknila
v razmočeno zemljo

oči vidijo
veliko pekočo praznino,
ki se polni z nevidno močjo;
nekaj ožganih prstov
se zabada v ranjeno prst

dolgo kljubovanje je
razjedlo kožo,
ogolele roke lovijo ptice
in telo se upira viharjem,
ki sušijo žile

po kamnitih goličavah
sivi bori nemo kličejo
za mano
in ko se ozrem
ves spokojen in vdan,
se vprašam:
ali je bilo res zaman

Marko Veber

Izlet v Pliskovico na Krasu

Iz Vipavskega Križa na izlet smo odšli,
veseli in nasmejani smo bili.

Z avtobusom na Kras smo zavili,
da bi se v Pliskovici kaj naučili.

Tam je bilo zares lepo,
saj učno pot obiskali smo.

Po učni poti so nam smer ovčke kazale,
saj one to pot so dobro poznale.

Da prehitro na cilj ne bi prispeli,
smo tudi malico imeli.

Tako zašel nobeden ni,
na cilj vsi srečno smo prišli.

Že na avtobusu smo vsi sedeli
in v štanjel hitro pridrveli.

V Pliskovici bilo je zares lepo
in upam, da jo še kdaj obiščemo.

Tina Ušaj, 4.f,
Oš Dobravlje – Pš Vipavski Križ